

Vîflăimul în Maramureș

Proiect cultural finanțat de

Inițiator:

Muzeul Maramureșan, Sighetu Marmăției

Director Muzeul Maramureșan:

Todincea Gheorghe

Coordonator proiect: Barz Mirela Ana

Foto/grafica: Singeorzan Petru

Echipa de proiect:

Barz Mirela Ana, muzeograf

Singeorzan Petru, fotograf

Pop Nicoleta, muzeograf

Dr. Boroica Ioan, cercetător științific

Chiș Vasile Timur, muzeograf

Chiș Anuța, contabil șef

Conf. univ. dr. Suiogan Delia, Facultatea de Litere, Baia Mare

Traducere limba engleză:

Colibaba Maria

Parteneri:

Primăria și Consiliul Local Sighetu Marmăției

Asociația Prietenii Muzeului Maramureșului

Universitatea Tehnică Cluj Napoca, Facultatea de Litere Baia Mare

Perioada de implementare: 15 iunie - 15 noiembrie 2013

Locul desfășurării proiectului: Sighetu Marmăției

ISBN 978-973-0-15603-4

muzeul maramureșan

Vîflăimul în maramureș

Proiect cultural finanțat de

sighetu marmației - 2013

<https://biblioteca-digitala.ro>

VIFLAIMUL ÎN MARAMUREȘ

Cele mai răspândite și mai cunoscute obiceiuri s-au dovedit a fi cele legate de Crăciun și de Anul Nou.

Maramureșul mai păstrează încă vii multe dintre tradițiile și obiceiurile care se practică de sărbătorile de iarnă. Pe lângă celebrul obicei al colindatului, umblatul cu Viflaimul rămâne încă tradiție nealterată.

Viflaimul este o piesă de teatru popular cu o temă sacră, care abordează mitul nașterii Mântuitorului. Sunt puține localitățile Maramureșului în care mai este prezentat spectacolul, și datorită numărului mare de personaje, dar și a pregătirilor minuțioase care trebuie făcute cu mult timp înainte.

Acest teatru popular spectaculos, care îmbină percepțiile ancestrale despre bine și rău cu legendele creștine, este păstrat viu în mai multe sate de pe Valea Izei (Oncești, Nănești, Rozavlea, Ieud, Poienile Izei etc.), pe Valea Tisei la Sarasău, pe Valea Vișeuului la Rona de Jos și nu în ultimul rând în cadrul minorităților de ucrainieni, țigări și maghiari din zona Maramureșului istoric.

În cadrul sărbătorilor de iarnă, un rol important l-a jucat și îl mai joacă încă deghizarea practică în jocul cu măști. Cei care se mascau urmăreau ca, pe lângă protecția reală sau magică, să obțină cu ajutorul măștilor și legătura spirituală cu presupusele forțe supraomenești.

Viflaimul redă scena nașterii lui Isus, îmbinând dogma creștină cu ritualuri magice. Interpretată, începând cu ziua de Crăciun și până la Bobotează, această manifestare dramatică însumează circa 24 de personaje, toate mascate sugestiv: Maica Domnului, Îngerii, Pruncul Iisus, Iosif, Păcurarul, Ciobanul și cei Trei Crai de la Răsărit. Vor fi grupate și personajele negative: Irod pe tron, dracii în ierarhia lor cunoscută în zona Maramureșului (Lucifer, Ispravnicul, Inspectorul, Înșelătorul, Sârsăilă), Moartea și Înțeleptul de la curtea lui Irod. Toți actanții sunt țărani simpli, fără studii de actorie. Aceștia încep pregătirile pentru Viflaim încă din postul Crăciunului. Rolurile le învață singuri, iar repetițiile le fac seara, fie la casa unuia dintre actanți, fie la școală sau căminul cultural.

Proiectul Viflaimul în Maramureș își propune prezentarea și promovarea acestui vechi spectacol de teatru popular. Dorim să includem în circuitul muzeal o prezentare a obiceiurilor de iarnă, prin intermediul unei foarte diversificate colecții de măști populare. Figurarea piesei de teatru „Viflaimul” în cadrul expoziției de etnografie, va pune în valoare o parte a patrimoniului cultural imaterial din zona Maramureșului istoric.

Când mă gândesc la Maramureș, la folclorul nostru și la felul întâmplător și prea adesea parțial în care am păstrat ceva din ce a fost, îmi spun că ceea ce știm și admirăm noi, laolaltă cu atâția străini, reprezintă poate numai resturile și firimiturile unui banchet al zeilor.

(Constantin Noica în Calendarul Maramureșului, 1980)

The Viflaim - The Nativity Popular Play in Maramures County

The best known and widely spread winter customs in Maramures county are the ones connected to the Christmas and New Year celebrations.

Maramures county is still preserving alive many of the customs and traditions practiced for the winter celebrations. Along the famous customs of caroling, the "Viflaim" remains an unaltered tradition.

The "Viflaim" is a popular play with a sacre theme which addresses the myth of Jesus's birth. There are very few villages where the scene is still played and this is due to the high numbers of characters needed and the careful preparations required to be done well in advance.

This spectacular popular play that combines ancient perceptions about good and bad with christian legends, is kept alive in many villages from Iza Valley (Oncesti, Nanesti, Rozavlea, Ieud, Poienile Izei etc), from Tisa Valley in Sarasau, from Viseu Valley in Rona de Jos and not the last in minority of Ruthenians, Germans and Hungarians from the historical region of Maramures.

During the winter celebrations, an important role was and still is played by the practice of mask disguising. Those wearing the masks were seeking to obtain, along with the real or magic protection, the spiritual connection with the alleged superhuman powers.

The **Viflaim** describes the scene of the birth of Jesus, combining the christian dogma with the magic rituals. Played, starting with the **Christmas Day** till the **Epiphany**, this dramatic popular play, is gathering around **24** characters, all suggestively masked: **Mother Mary**, the **Angels**, **Joseph**, the **Shepherd** and the **Three Wise Men**. The negative characters will be grouped together as well: **Herod** on this tron, the devils in their specific hierarchy known the region of **Maramures** (**Lucifer**, "**Ispravnicul**", the **Inspector**, the **Cheater**, "**Sarsaila**"), the **Death** and the **Wise** from **Herod's** kingdom. All the actants are simple villagers, with no specific acting studies. They start preparations for the **Viflaim** in the **Christmas** fasting period. They self teach the roles themselves and the rehearsals are done in the evenings, either at one of the actants house, in the school or in the local cultural centre.

The project "**Viflaim in Maramures**" aims to present and promote this ancient popular play. We wish to include in the museums circuit a presentation of the winter customs, through a variety of collections of popular masks. The figuration of the play "**The Viflaim**" in the museum's **Ethnographic** exhibition, which will enhance a part of the immaterial cultural heritage from the historical **Maramures**.

When I think about Maramures, our folklore and the accidental and too often incomplete way in which we safe kept things of the past, I tell myself that what we know and admire along with our many foreign visitors, represent maybe only a few of remainings and crumbs of the gods' banquet.

(Constantin Noica in Maramures's Calendar, 1980)

foto-Mihai Dăneș

Viflaimul în Muzeul Satului Maramureșean

foto-Mihai Dăneș

foto-Mihai Dăneș

Festivalul de datini și obiceiuri de iarnă

Viflaimul în Bogdan Vodă

foto-Mihai Dăneș

Viflaimul în Maramureș - Expoziție realizată în cadrul proiectului cultural finanțat de AFCN

Imagini din cadrul expoziției Viflaimul în Maramureș

Imagini din cadrul expoziției Vlăclăimul în Maramureș

Imagini din Muzeul etnografic al Maramureșului

Sala coloanelor-elemente de arhitectură populară

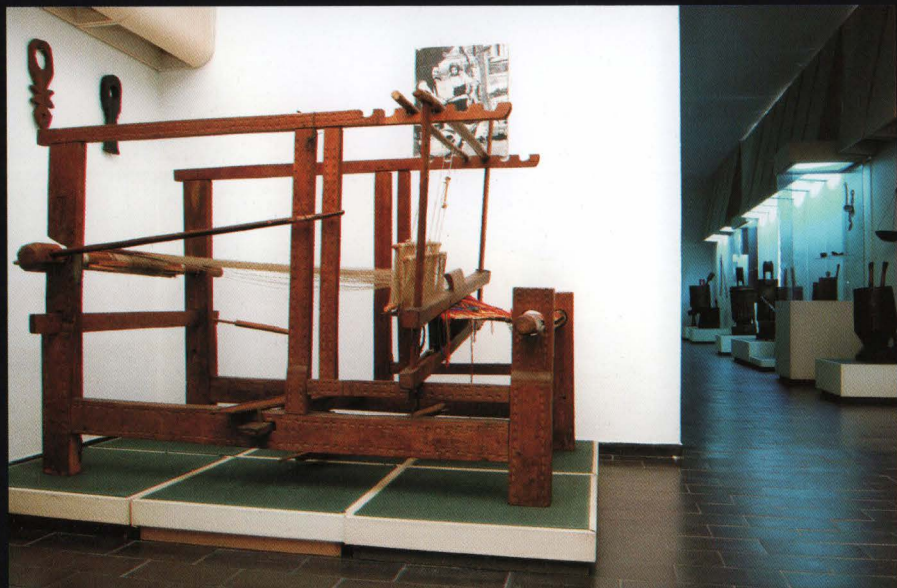
Mobilier țăranesc

Port popular

Inventar stână

Război de țesut

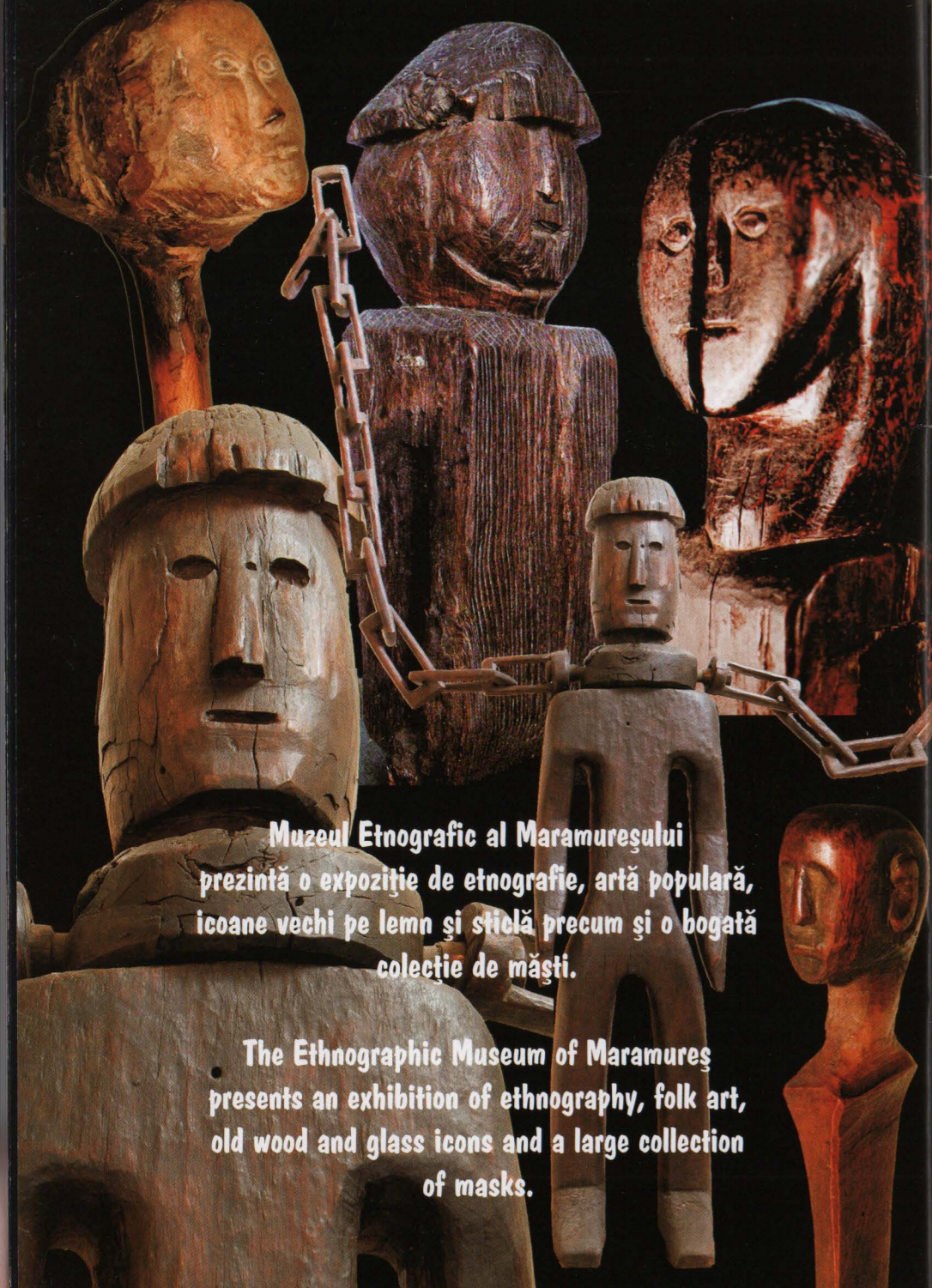
Ceramică de Valea Izei

Covoare vegetale

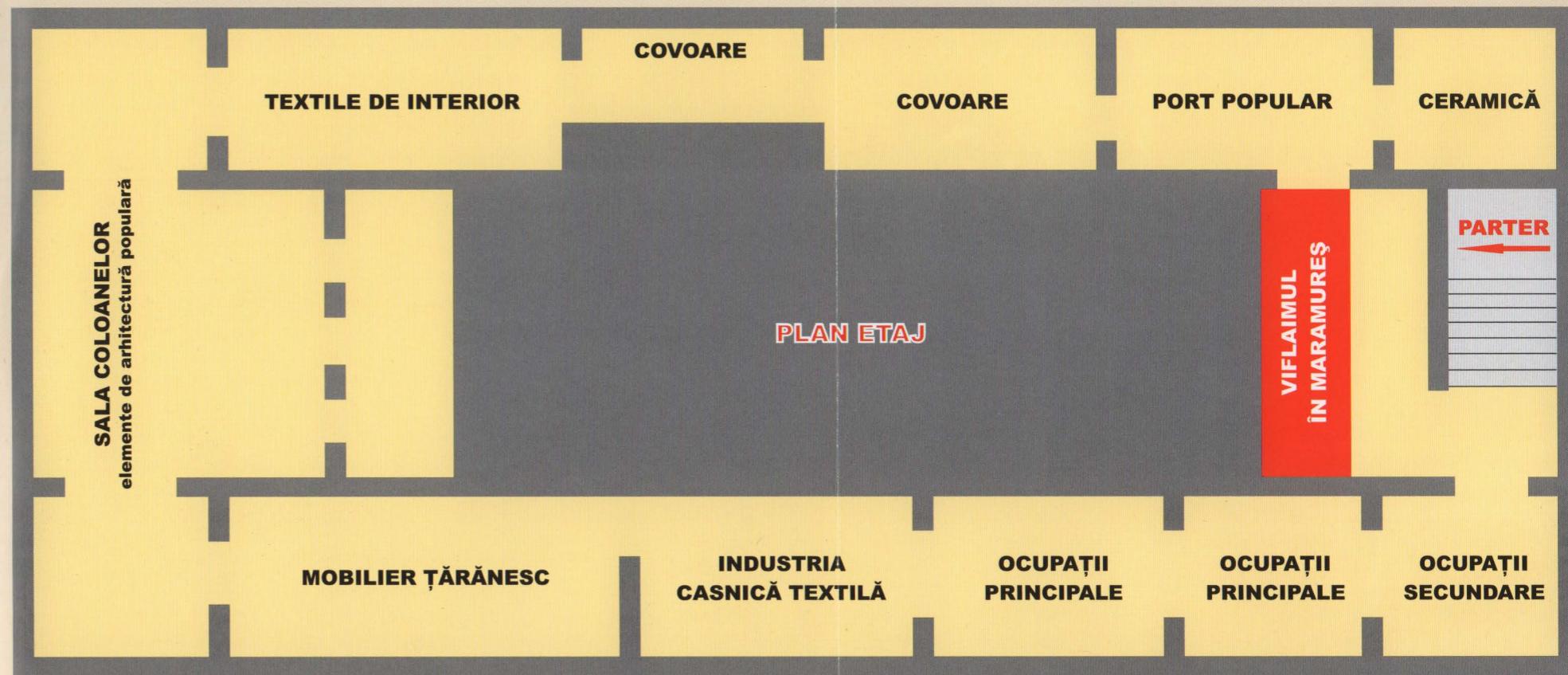
Icoane pe lemn

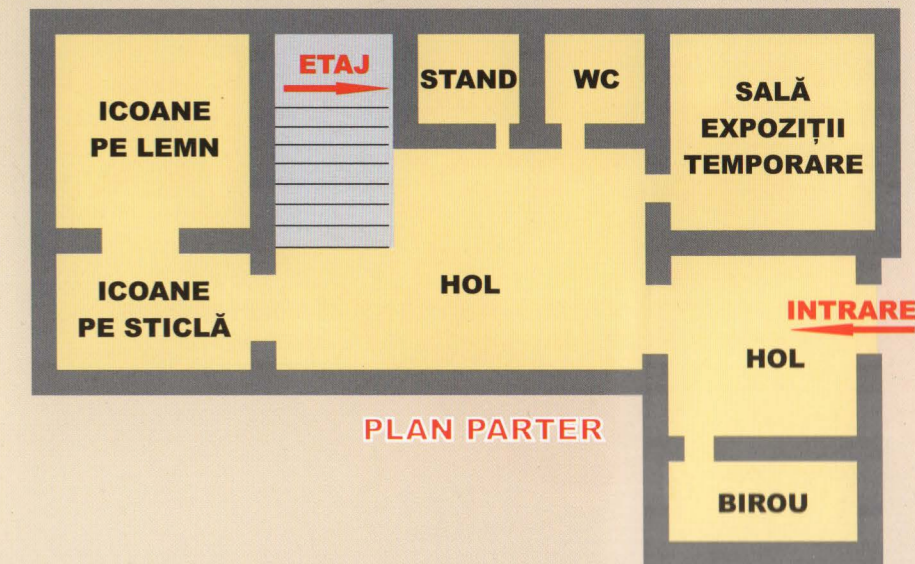
Muzeul Etnografic al Maramureșului prezintă o expoziție de etnografie, artă populară, icoane vechi pe lemn și sticlă precum și o bogată colecție de măști.

The Ethnographic Museum of Maramureș presents an exhibition of ethnography, folk art, old wood and glass icons and a large collection of masks.

SALA COLOANELOR
elemente de arhitectură populară

PLANUL EXPOZIȚIEI DE ETNOGRAFIE

Administrația muzeului:

Piața Libertății, nr.15, tel/fax: 0262-311521

www.muzeulmaramuresului.ro

email: muzeulmaramuresului@yahoo.com

Muzeul Satului Maramureșean – str. Muzeului, nr. 1, tel. 0262-314229

Muzeul Etnografic al Maramureșului – Str. Bogdan Vodă, nr. 1

Secția de Istorie - Arheologie – Piața Libertății, nr.15, 0262-311521

Secția de Științele Naturii - Piața Libertății, nr.15, 0262-311521

Casa muzeu Ioan Mihalyi de Apșa

str. Ioan Mihalyi de Apșa, nr. 17, 0262-311645

Muzeul Culturii și Civilizației Evreiești din Maramureș. Casa muzeu Elie Wiesel

str. Tudor Vladimirescu Nr. 1

Casa memorială Ilie Lazăr - Giulești

Casa memorială Stan Ioan Pătraș - Săpânța

Casa memorială Dunca Pățu - Ieud

Muzeul școlar - Bârsana

Casa memorială Vasile Kazar - Vadu Izei

Proiectul ViFlaimul în Maramureș este finanțat cu sprijinul Administrației Fondului Cultural Național. Această publicație reflectă numai punctul de vedere al autorului; Administrația Fondului Cultural Național nu este responsabilă pentru informațiile pe care le conține.

Parteneri media

ISBN 978-973-0-15603-4

muzeul maramureșan
sighetu marmației · 2013

<https://biblioteca-digitala.ro>